

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: J. T.
t. č. Věznice Horní Slavkov, Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov
zastoupen JUDr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem
sídlem Sokolovská 32/22, 186 00 Praha 8

proti
žalované: Vězeňská služba ČR, Věznice Horní Slavkov
sídlem Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov

o žalobě proti rozhodnutí 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 4. 2023 o stížnosti žalobce proti rozhodnutí žalované o uložení kázeňského trestu ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T

takto:

- I. Rozhodnutí 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 4. 2023 o stížnosti žalobce proti rozhodnutí žalované o uložení kázeňského trestu ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho právního zástupce JUDr. Vladimíra Dvořáčka, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobce se svou včasnou a přípustnou žalobou ve smyslu § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí 1. zástupce ředitele žalované ze dne 12. 4. 2023 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým žalovaná zamítla žalobcovu stížnost proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), kterým byl žalobci uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dní dle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*ZVTOS*“), neboť žalobce zaviněným užitím návykové látky porušil § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS.
2. Z kázeňského spisu zjistil soud následující průběh kázeňského řízení žalobce.
3. Laboratorním vyšetřením vzorku moči žalobce ze dne 3. 3. 2023 byla prokázána přítomnost návykové látky buprenorfin. Po zahájení kázeňského řízení žalobce správní orgán zajistil důkazy o přítomnosti zakázané látky v moči žalobce, dal prostor žalobci k vyjádření, přičemž žalobce opakovaně uvedl, že zakázanou látku nepožil (viz záznam o kázeňském přestupku).
4. Prvoinstanční rozhodnutí bylo odůvodněno, s vědomím toho, že žalobce popřel požití návykové látky, výlučně zjištěním přítomnosti návykové látky v moči žalobce. Stížnost proti prvoinstančnímu rozhodnutí odůvodnil žalobce tím, že jiný odsouzený si udělal do jeho hrnku čaj a dal do něj nějaký lék, což mu sdělil poté, co mu žalobce řekl o pozitivitě svého testu.
5. Následně byl dne 12. 4. 2023 v kázeňském řízení vyslechnut jako svědek spoluodsouzený Roman Suchý (dále jen „*spoluodsouzený*“). Ten vypověděl, že neměl hrnek a měl lék, o němž se domníval, že jde o brufen. Bez vědomí žalobce si půjčil z jeho oděvu na věšáku klíček od jeho skříňky, z žalobcovy skříňky vyňal hrnek, udělal si do něj čaj a lék v něm rozpustil. Spoluodsouzený následně obsah hrnku vypil a nechal ho na stole. Pak spoluodsouzený viděl, jak žalobce z hrnku pije, a řekl mu tedy, ať z hrnku nepije, protože si tam rozpustil brufen. Žalobce se ohradil, proč mu spoluodsouzený pije z hrnku, hrnek vypláchnul a uklidil. Spoluodsouzený dodal, že na jeho skříňce není přes žádost u vychovatele zámek.
6. Z jednotného záznamového listu žalobce vyplynulo, že byl poučen o riziku průniku návykových látek do věznice, o povinnosti dbát zvýšené pozornosti riziku kontaminace mj. nápojů. Výslovně byl žalobce nabádán k tomu, aby nenechával svou osobní skříňku neuzamčenou a nevzdaloval se od hrnku s nápojem.
7. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že bylo prokázáno, že žalobce užil návykovou látku. Žalovaná uvedla, že žalobce se hájil tím, že vypil obsah svého hrnku, do něhož si udělal čaj spoluodsouzený. Dále žalovaná uvedla, že *sdělením OPAS bylo zjištěno, že si čaj do jeho hrnku uvařil spoluodsouzený a že podání vysvětlení spoluodsouzeného je přílohou této stížnosti*. Žalobce byl poučen, že vězeňská zařízení jsou vystavena riziku přítomnosti návykových látek, a žalobce byl proto povinen věnovat

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zvýšenou pozornost riziku kontaminace potravin a nápojů těmito látkami. Žalovaná uzavřela, že je lhotečné, zda žalobce užil návykovou látku úmyslně nebo z nedbalosti, neboť za daných okolností mohl a měl o rizicích ve věznici v souvislosti s možnou kontaminací nápojů návykovými látkami vědět.

II.

Žaloba

8. Žalobce žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
9. Žalobce nespороval pozitivní výsledek laboratorního vyšetření své moči. Žalobce však namítal, že v kázeňském řízení nebylo prokázáno jeho zavinění, neboť žalovaná řádně nevypořádala jeho obhajobu, že nedovolenou látku nepožil *vědomě*. V projednávané věci se totiž ke kontaminaci nápoje v hrnku žalobce doznal spoluodsouzený. Nedbalost žalobce měla být prokázána a nelze ji presumovat. Žalobce uzavřel žalobu odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2022, č. j. 43 A 2/2022-59, a rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 7. 2018, č. j. 22 A 142/2017-39.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

10. Žalovaná předložila soudu kromě kázeňského spisu žalobce i kopii spisu sp. zn. VS-69318-23/TČ-2023-800810, který podle žalované dokazuje zavinění žalobce.
11. Zavinění žalobce žalovaná spatřovala v jeho jednání, které není běžné ani v civilním prostředí, kdy v důvěře v třetí osobu vypil nápoj z hrnku, který měl uložen v uzamčené skřínce, přičemž klíče od skříňky měl uloženy v ošacení, z něhož si je zapůjčila bez jeho svolení třetí osoba. Žalovaná zdůraznila, že mezi žalobcem a spoluodsouzeným není kromě sdílení ubytování žádný vztah. Sám žalobce uvedl, že nemá ve věznici nepřátel, není si vědom, kde by se mohl jinde intoxikovat, a není běžnou praxí půjčovat si bez svolení hrnky a pít po sobě čaj, ale tvrdil, že si to neuvědomil. Přitom byl žalobce poučen, že má dbát zvýšené pozornosti riziku kontaminace nápojů nedovolenými látkami. Žalobce jinou možnost intoxikace odmítá, přičemž spoluodsouzený sice v době vyšetřování potvrdil u OPAS (oddělení prevence a stížností) machinaci s hrnkem, avšak následně k věci odmítl vypovídat. Žalobce nemohl být intoxikován lékem Brufen, protože tento lék neobsahuje buprenorfin, který není součástí medikace žádného z odsouzených, tudíž má ve věznici vysokou směnnou hodnotu. Lék Brufenorfin proto nemohl mít spoluodsouzený legálně k dispozici, tudíž jeho dopis na OPAS je podle žalované účelový.
12. I zavinění jen z nedbalosti postačuje podle § 15 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „*přestupkový zákon*“), k naplnění skutkové podstaty stíhaného přestupku. K judikátům odkazovaným žalobcem žalovaná uvedla, že na rozdíl od tam řešeného případu bylo ve věci zjištěno, jak se zakázaná látka dostala do těla žalobce – spoluodsouzený bez vědomí žalobce odemkl skříňku žalobce, vyňal z ní hrnek, udělal si do něj čaj, kdy žalobce, aniž se žalobce spoluodsouzeného na cokoli dotázal, neměl pochybnosti o obsahu hrnku a část z něj vypil. Až čtvrtý den po toxikologickém testu spoluodsouzený iniciativně sdělil policejnímu orgánu, že zapříčinil intoxikaci žalobce, a následně odmítl vypovídat. Ve věci žalobce tedy na rozdíl od odkazovaných judikátů se správní orgán nespokojil toliko se zjištěním přítomnosti zakázaných látek v těle přestupce.

IV.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Rozhodnutí bez jednání

13. O podané žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s., neboť soud shledal níže popsané vady řízení způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí.

V.

Posouzení věci soudem

14. V souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Přezkumná činnost soudu dále respektovala dispoziční zásadu vyjádřenou v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 in fine a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. - takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
15. Pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. platí, že určení žalované strany (tj. žalovaného správního orgánu) vyplývá ze zákona. Podle § 69 s. ř. s. je žalovaným ten správní orgán, který rozhodoval v posledním stupni, resp. správní orgán, na který přešla jeho působnost. Z tohoto pravidla judikatura správních soudů dovodila, že správní soud není vázán označením žalovaného v žalobě a jako s žalovaným jedná s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a ne s tím, koho chybně označil v žalobě žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, publ. ve Sb. NSS pod č. 534/2005). Pro oblast rozhodování ve věcech kázeňských přestupků odsouzených Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 14. 11. 2012, č. j. Nad 92/2012-20, judikoval, že žalovanou je v souladu s § 69 s. ř. s. vždy Vězeňská služba ČR, konkrétní věznice, jejímž jménem vydal napadené rozhodnutí příslušník této konkrétní věznice. Proto soud jednal jako se žalovanou s Vězeňskou službou ČR, Věznicí Horní Slavkov, jejíž příslušník vydal jejím jménem napadené rozhodnutí, a nikoli s žalovaným, kterého v žalobě označil žalobce. Poněvadž napadené rozhodnutí neobsahuje spisovou značku ani číslo jednací, označil jej zdejší soud v záhlaví tohoto rozsudku a v jeho výroku za účelem jednoznačnější identifikace kromě data vydání (12. 4. 2023) také tím, že se jedná o rozhodnutí o stížnosti žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalobci ze dne 4. 4. 2023, č. j. VS-68144/ČJ-2023-800832-KŘO-T.
16. Žaloba je důvodná.
17. Soud předznamenává, že z hlediska soudního přezkumu představují napadené a prvoinstanční rozhodnutí jeden celek (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, publ. pod č. 534/2005 ve Sb. NSS) a že správní soudy neprovádějí dokazování správním spisem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 ve Sb. NSS).
18. Podle § 28 odst. 3 písm. b) VTOS je odsouzenému zakázáno konzumovat návykové látky. Podle § 46 odst. 1 VTOS je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené povinnosti během výkonu trestu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

19. Kázeňské řízení je svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu skutkový a právní stav náležitým způsobem zjistit a rozhodnout o něm (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018 – 50, bod 10).
20. Podle § 47 odst. 1 věty první VTOS lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného (shodně i § 58 odst. 1 a 5 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody). Podle § 76 odst. 1 ZVTOS se sice na kázeňská řízení nevztahuje správní řád, avšak podle § 177 odst. 1 správního řádu i v tomto řízení platí § 2 až 8 správního řádu, přičemž podle § 3 správního řádu je povinností správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
21. Mezi stranami je nesporné, že v moči žalobce byla nalezena zakázaná návyková látka. Jelikož je odsouzeným zakázáno návykové látky konzumovat, došlo tímto k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 3 písm. b) ZVTOS a naplnění objektivní stránky skutkové podstaty kázeňského přestupku podle § 46 odst. 1 ZVTOS.
22. Předmětem sporu je výlučně otázka, zda bylo v kázeňském řízení prokázáno, že žalobce návykovou látku požil zaviněně, tedy naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty kázeňského přestupku ve smyslu § 46 odst. 1 ZVTOS. Zde platí podle analogického použití § 15 odst. 1 přestupkového zákona, že k odpovědnosti za kázeňský přestupek postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Jelikož § 46 odst. 1 ZVTOS úmyslné zavinění nevyžaduje, postačí zavinění z nedbalosti. Podle § 15 odst. 2 přestupkového zákona je přestupek spáchán úmyslně, pokud pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. Podle § 15 odst. 3 přestupkového zákona je přestupek spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.
23. Soud činí tedy dílčí závěr, že žalovaná byla povinna prokázat bez důvodných pochybností, nejméně že žalobce vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že konzumovaná poživatina může obsahovat zakázanou látku. Nebylo-li by učiněno takové zjištění, nemohl být učiněn právní závěr o zavinění žalobce nejméně ve formě nevědomé nedbalosti, což by vylučovalo odpovědnost žalobce za stíhaný kázeňský přestupek.
24. Soud proto vzhledem k žalobním námitkám, které směřovaly do prokázání zavinění žalobce, prověřil odůvodnění prvoinstančního a napadeného rozhodnutí, to znamená, k jakým zjištěním žalovaná ohledně zavinění žalobce dospěla a čím svá zjištění odůvodnila.
25. Soud konstatuje, že v průběhu prvoinstančního řízení žalobce pouze tvrdil, že návykovou látku nepožil a nepřednesl žádnou myslitelnou verzi skutkové reality, jak bylo jeho tělo návykovou látkou kontaminováno. V takovém případě žalovaná nebyla povinna pro účely kázeňského řízení zjišťovat, jak se zakázaná látka do těla žalobce dostala.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

26. Avšak ve stížnosti přišel žalobce s popisem skutkového děje, který nebyl a priori vyloučen, že vypil obsah svého hrnku, do něhož si bez jeho vědomí připravil nápoj s lékem spoluodsouzený. Žalovaná vyslechla spoluodsouzeného, který potvrdil, že žalobce nevěděl, že mu vzal klíče od skříňky, ze skříňky mu vzal hrnek a udělal do něj směs čaje s lékem, nechal ho na stole a žalobce z něj upil - spoluodsouzený své jednání vysvětlil tím, že neměl hrnek ani uzamykatelnou skříňku.
27. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí sice obhajobu žalobce zkonstatovala, ale nijak ji nevypořádala. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí lze dovodit, že žalovaná skutkovou verzi žalobce shledala věrohodnou, protože odkázala na zjištění o cizím čaji v hrnku žalobce a výpověď spoluodsouzeného. Svě zjištění o tom, jak se návyková látka dostala do těla žalobce, však žalovaná odůvodněně (přezkoumatelně) nepropojila se svým závěrem o zavinění žalobce. Žalovaná pouze obecně uvedla, že žalobce byl povinen věnovat zvýšenou pozornost jím konzumovaným potravinám, aniž by alespoň stručně vysvětlila, *proč* žalobce vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že jím konzumovaný čaj může obsahovat zakázanou látku. Žalovaná jen konstatovala, že žalobce za daných okolností mohl a měl o rizicích ve věznici v souvislosti s možnou kontaminací nápojů návykovými látkami vědět. Konstatované *dané okolnosti* žalovaná nijak nevysvětlila. Soud připomíná, že žalovaná byla povinna prokázat, zda žalobce (nejméně) vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl vědět, že čaj může obsahovat zakázanou látku. Z napadeného rozhodnutí by mělo být zjistitelné, z jakého konkrétního zjištění uvedený závěr vyplynul. Ani v poměrech kázeňského trestání odsouzených, kde se připouští i stručnější odůvodnění rozhodnutí o kázeňském trestu, není akceptovatelné, aby rozhodnutí o kázeňském trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů neobsahovalo žádné přezkoumatelné vypořádání obhajoby odsouzeného, navíc v situaci, kdy správní orgán skutkový děj popsany odsouzeným nezpochybnil.
28. Soud shrnuje, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná neučinila závěr, že vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům žalobce měl a mohl vědět, že jím konzumovaná potravina může obsahovat zakázanou látku, ani přezkoumatelně neodůvodnila svůj závěr, že za daných okolností žalobce mohl a měl vědět o rizicích ve věznici v souvislosti s možnou kontaminací nápojů návykovými látkami.
29. Soud tedy přisvědčil žalobní námitce, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by v kázeňském řízení byla prokázána nedbalost žalobce, přestože se žalobce hájil tím, že nedovolenou látku nepožil vědomě. Z napadeného rozhodnutí není seznatelné, na základě jakých úvah dospěla žalovaná k závěru o zavinění žalobce alespoň ve formě nevědomé nedbalosti, kdy z odůvodnění napadeného rozhodnutí by mohlo vyplývat, že žalovaná měla za prokázané, že žalobce vypil obsah svého hrnku, aniž věděl, co v něm je. Správní orgány se tak ve svých rozhodnutích dostatečně nezabývaly prokázáním zavinění žalobce (své závěry týkající se zavinění dostatečně neodůvodnily), což soud vedlo ke zrušení napadeného rozhodnutí.
30. Pokud žalovaná předložila soudu k prokázání zavinění žalobce trestní spis sp. zn. VS-69318-23/TČ-2023-800810, soud dovodil, že jej žalovaná navrhla jako důkaz. Trestní spis však soud k důkazu neprovedl, neboť předmětem řízení před zdejším soudem byla zákonnost napadeného rozhodnutí v mezích žalobních námitek a se zohledněním jen takových skutkových a právních skutečností, které nastaly do dne vydání napadeného rozhodnutí (srov. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). Obsah trestního spisu nemohl tedy rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zdejšího soudu jakkoli ovlivnit. Pokud žalovaná svá zjištění v kázeňském řízení opírala o konkrétní obsah trestního spisu, měla to uvést do svých rozhodnutí.

31. Ve vztahu k další argumentaci žalované ve vyjádření k žalobě soud uvádí, že správní soudy nepřihlížejí k argumentaci správních orgánů (i kdyby mohla důvodnost žaloby vyvrátit), pokud byla vznesena poprvé až v řízení před správními soudy. Důvody, pro které bylo vydáno rozhodnutí, musí správní orgán vtělit do svého odůvodnění, a nikoliv je doplňovat v řízení před správními soudy. Soud nemůže nahradit či podstatně doplnit odůvodnění rozhodnutí správního rozhodnutí vlastním odůvodněním. Správní soudnictví je založeno na principu kasačním, což znamená, že soud nemůže správní rozhodnutí měnit ani nahrazovat vlastním rozhodnutím, nýbrž ho může pouze zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení. Nemůže proto ani nahradit chybějící důvody správního rozhodnutí. Chybějící argumentaci nemůže dodatečně doplňovat ani správní orgán ve vyjádřeních učiněných v rámci soudního řízení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2016, č. j. 7 Azs 322/2015-43, ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002- 5, č. 73/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021– 9, bod 23).
32. Z těchto důvodů nemohl soud přihlížet k tvrzením žalované ve vyjádření k žalobě (bez ohledu na to, zda je žalovaná prokázala), že zavinění žalobce je zřejmé z toho, že jeho jednání není běžné ani v civilním životě, dále že spoluodsouzený následně odmítl k věci vypovídat, dále že žalobce nemohl být vzhledem k výsledkům laboratorního vyšetření jeho moči intoxikován lékem Brufen a konečně že spoluodsouzený nemohl disponovat lékem Brufenorfin. Tato zjištění žalovaná do svého rozhodnutí neuvedla a nemohla tedy takto svou argumentaci doplňovat až v rámci soudního řízení správního.
33. Soud dodává, že nebylo povinností žalované prokázat, jak se zakázaná látka do těla žalobce dostala. Správní orgány jen měly skutkovou verzi žalobce, pokud ji nezpochybňovaly, řádně posoudit a ve svých rozhodnutích přezkoumatelně odůvodnit, zda a proč prokazuje zavinění žalobce alespoň ve formě nevědomé nedbalosti. Závěr o zavinění je nutno odůvodnit, nikoli pouze zkonstatovat (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018-50, bod 17).
34. Z poučení obsaženého v jednotném záznamovém listu je zřejmé, že žalovaná si je vědoma rizika průniku omamných, psychotropních a návykových látek do věznice, přičemž vyžaduje na odsouzených zvýšenou pozornost zahrnující kontrolu nad skříňkou a konzumovanými potravinami. Tímto poučením se však žalovaná v případě konkrétní skutkové obhajoby odsouzeného nemůže zbavit povinnosti prokázat, že se zakázaná látka dostala do těla odsouzeného zaviněně, a povinnosti (byť i jen stručně) v odsuzujícím rozhodnutí o kázeňském přestupku odůvodnit, z jakých konkrétních zjištěných skutečností vyplývá zavinění odsouzeného alespoň ve formě nevědomé nedbalosti.
35. Soud je dalek toho, aby při přezkumu rozhodnutí o uložení kázeňských trestů odsouzeným dle ZVTOS kladl přepjaté požadavky z hlediska jejich formálních a obsahových náležitostí, ale nemůže aprobovat v této věci přezkoumávané napadené rozhodnutí, které neplní elementární požadavky na přezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí. Závěry o zavinění, které podmiňovaly odpovědnost odsouzeného za přestupek, totiž nebyly, ani stručně, srozumitelně odůvodněny, kdy tím zároveň nebyla vypořádána obhajoba odsouzeného. Nepřezkoumatelné odůvodnění napadeného rozhodnutí tak šlo za hranice zachování práva odsouzeného na spravedlivý proces

v rozsahu odpovídajícím řízení o uložení kázeňského trestu odsouzenému za kázeňský přestupek.

36. Zdejší soud si je vědom obtížného postavení správních orgánů vykonávajících kázeňskou pravomoc nad odsouzenými, specifik daného řízení zakončeného napadeným rozhodnutím, jakož i toho, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase. I v takových řízeních je však potřeba trvat na splnění povinnosti správního orgánu náležitě zjistit skutečný stav věci a řádně odůvodnit přijaté závěry. Byla-li proto u žalobce zjištěna přítomnost návykové látky, avšak tento popřel její vědomé požití, bylo na správních orgánech, aby při absenci přímého důkazu o vině žalobce prokázaly, že žalobce jednal natolik neopatrně, že porušil zákonem stanovenou povinnost z nedbalosti, a své závěry řádně odůvodnily. Žalovaná formulovala určité relevantní úvahy, proč se dle jejího názoru žalobce dopustil zaviněného porušení zákonem stanovené povinnosti ve formě nevědomé nedbalosti, až ve vyjádření k žalobě. Přitom v řízení před správními soudy nelze doplňovat odůvodnění správních rozhodnutí, neboť důvody, pro které bylo vydáno rozhodnutí, musí správní orgán vtělit do jeho odůvodnění, a nikoliv je doplňovat v řízení před správními soudy (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018-50, bod 18).
37. Zbývá vyjádřit se k stranami odkazovaným rozsudkům krajských soudů. Soud nepřisvědčil žalované, že aplikaci odkazovaných rozsudků vylučuje to, že ve věci žalobce na rozdíl od odkazovaných rozsudků byl zjištěn mechanismus požití návykové látky. Závěry odkazovaných rozsudků, přenositelné na věc žalobce, spočívají v povinnosti správního orgánu v případě odsuzujícího rozhodnutí o kázeňském přestupku zjistit skutečnosti rozhodné pro zavinění pachatele přestupku a odůvodnit, proč zjištěné skutečnosti představují alespoň nevědomou nedbalost. V případě žalobce žalovaná nespochybnila skutkový děj popsáný žalobcem a spoluodsouzeným, tudíž podle všeho měla okolnosti požití návykové látky za zjištěné. Žalovaná však zjištěné skutečnosti v napadeném rozhodnutí (soud připomíná, že nepřihlížel k vyjádření žalované k žalobě) nijak nehodnotila ve vztahu k zavinění žalobce a neuvedla, zda a proč z nich dovodila zavinění žalobce. Jinými slovy, žalovaná se sice možná na rozdíl od jiných věcí nespokojila toliko se zjištěním přítomnosti zakázaných látek v těle žalobce, ale svá zjištění o okolnostech požití zakázané látky nijak nevyhodnotila a neposoudila ve vztahu k zavinění žalobce.
38. Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaná učiní zjištění o okolnostech spáchání kázeňského přestupku včetně osoby žalobce, které mohou být relevantní pro posouzení, zda žalobce nejméně měl a mohl vědět, že jím konzumovaný čaj může obsahovat zakázanou látku, zjištěné skutečnosti řádně vyhodnotí a své závěry ve svém rozhodnutí náležitě odůvodní. V případě, že žalovaná takto dospěje k závěru o spáchání kázeňského přestupku ze strany žalobce, pak v novém rozhodnutí též vypořádá základ žalobcovy obhajoby v kázeňském řízení, pokud k takovému vypořádání nedojde již odůvodněním závěrů žalované o zavinění žalobce.

VI.

Náklady řízení

39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud výrokem II tohoto rozsudku podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Plně procesně úspěšnému žalobci přiznal soud náhradu nákladu řízení v celkové výši 11 228 Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta ve výši 8 228 Kč, kterou tvoří odměna za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, seps žaloby dle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], 2 paušální částky jako náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a 21 % DPH ze součtu těchto částek ve výši 1 428 Kč. Dále jde o zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč [položka 18 odst. 2 písm. a) přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna zaplatit k rukám zástupce žalobce, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.). Lhůta k plnění nákladů řízení byla stanovena s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 28. června 2023

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.